



МІНІСТЕРСТВО  
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ



ДЕПАРТАМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ  
ТА МАКРОЕКОНОМІЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

# Україна: ВІДНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ

КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗ

№56

---

Жовтень

2023



**Консенсус-прогноз «Україна: відновлення та перспективи зростання»** було підготовлено з метою висвітлення консенсусного бачення щодо найімовірнішого сценарію відновлення вітчизняної економіки після зміни економічного становища, спричиненого повномасштабним військовим вторгненням РФ на територію України 24 лютого 2022 року, яке кардинально змінило умови життя та функціонування економіки. Людські втрати, тимчасова окупація і бойові дії на значній території, руйнування виробничих, житлових фондів та інфраструктури, енергетичний терор та екоцид – це безпрецедентні для новітньої європейської історії реалії, до яких змушені пристосовуватися бізнес та населення України.

**Консенсус-прогноз** – це усереднені значення основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку України, які розраховані як медіана на основі експертних оцінок учасників опитування – провідних фахівців у сфері макроаналізу та прогнозування.

**Публікація «Консенсус-прогноз»** – періодичне видання Міністерства економіки України, що готується департаментом стратегічного планування та макроекономічного прогнозування, головною метою діяльності якого є вироблення рекомендацій з економічної політики щодо забезпечення стабільного й збалансованого економічного зростання України та макроекономічне прогнозування можливих сценаріїв розвитку країни.

Публікація стане в нагоді урядовцям, фахівцям центральних та місцевих органів виконавчої влади, науковцям, представникам громадських організацій, усім, кого цікавлять питання соціально-економічного розвитку країни, макроекономічного прогнозування.

Наведений у публікації прогноз економічного і соціального розвитку України на 2023-2026 роки розрахований на базі матеріалів, наданих експертами Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Національного банку України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Інституту еволюційної економіки, Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України», ДП «Укрпромзовнішекспертиза», Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, Dragon Capital, CASE Україна, ICU та АТ «УКРСИББАНК».

***Звертаємо увагу на те, що всі прогнозні показники, надані учасниками опитування, не є офіційними прогнозами установ, а лише експертними оцінками фахівців. Результати опитування експертів, що проводилося в жовтні 2023 року, наведено у даному випуску консенсус-прогнозу.***

**Ми висловлюємо щире подяку всім спеціалістам, які брали участь у цій роботі.**

При використанні матеріалів посилання на джерело обов'язкове.

© Міністерство економіки України

## ЗМІСТ

СТАН СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ .....	4
ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ .....	6
РИЗИКИ / ЯВИЩА НА 2023-2026 РОКИ .....	11
УЗАГАЛЬНЕНІ ПРИПУЩЕННЯ КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ.....	15
ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЗА 2015-2022 РОКИ .....	16
ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2023 РІК .....	17
ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2024 РІК .....	19
ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2025-2026 РОКИ.....	21
ДИНАМІКА ІНТЕГРАЛЬНИХ ОЦІНОК РИЗИКІВ / ЯВИЩ НА 2023–2026 РОКИ .....	23
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦЬ .....	24

Видання підготовлено Міністерством економіки України та містить матеріали, що були представлені провідними експертами (організаціями), які здійснюють свою діяльність у галузі макроекономічного аналізу та прогнозування.

Метою проведення опитування є підвищення якості макроекономічних прогнозів через вираження експертної думки (поточних економічних тенденцій, результатів досліджень, прогнозів), визначення перспектив щодо подальших шляхів розвитку країни та обміну інформацією між основними прогнозуючими організаціями (урядовими установами, міжнародними фінансовими організаціями, науково-дослідними інститутами, аналітичними центрами, недержавними організаціями тощо).

## СТАН СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Жорстока війна, яку веде рф проти Україні, триває вже понад півтора роки. І це негативно впливає на всі сфери життя країни. **Але не попри війну, у її надскладних умовах, економіка у 2023 році почала поступово відновлюватись.** Про це свідчать, зокрема, поведінкові індикатори. Якщо традиційно для початку року в січні ділова активність у більшості сфер економіки була низькою (сезонне явище), то вже починаючи з лютого економічна активність поступово поживалувалась, урахувавши стабілізацію ситуації з енергоживленням та швидке проведення аварійно-відновлювальних робіт на пошкоджених об'єктах, у т.ч. з урахуванням отриманої допомоги від міжнародних партнерів.

Стійкість та здатність вітчизняної енергетики до швидкого відновлення в умовах регулярних потужних терористичних атак ворога додала оптимізму бізнесу, який активізував свою діяльність, а настрої його щодо майбутнього помітно покращились.

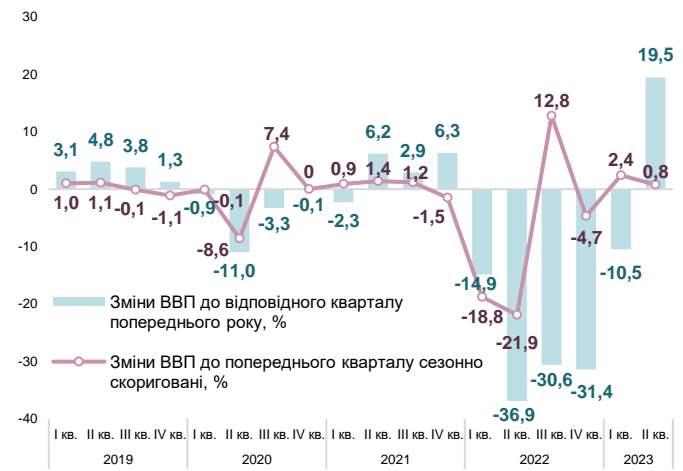
Так, **за оцінками Мінекономіки у вересні** (порівняно з вереснем 2022 року) **реальний ВВП збільшився на 9,1% [±2%]**. З одного боку – реалізації програм підтримки бізнесу та населення за рахунок використання бюджетних коштів, розширення державного фінансування проектів з відбудови соціальної, транспортної та енергетичної інфраструктури, стабілізація споживчого попиту та достатня пропозиція товарів, покращення очікувань серед населення та бізнесу внаслідок збереження макроекономічної стабільності, налагодження нових шляхів поставок окремої продукції, висока врожайність у сільському господарстві й сприятлива погода, та, відповідно, прискорення темпів збирання врожаю – стимулювали динаміку ВВП. А з іншого – блокування ворогом морських портів та зосередження ракетних атак на руйнуванні транспортної логістики для експорту стримували зовнішньоекономічну діяльність для більшості виробників і поряд з усіма іншими наслідками війни негативно тиснули на ВВП.

Так, за розрахунками Мінекономіки на базі попередніх даних Національного банку в січні-серпні 2023 року порівняно з січнем-серпнем 2022 року **вартісний обсяг експорту товарів скоротився на 12,4%, а вартісний обсяг експорту товарів та послуг у січні-серпні 2023 року зменшився на 9,1%** порівняно з відповідним періодом 2022 року.

**Чинниками впливу на обсяги експорту були:** руйнування виробничих потужностей та транспортної інфраструктури; втрата традиційних логістичних шляхів через блокування портів; терористичні обстріли з боку рф; штучне гальмування «Зернової ініціативи» з боку рф у першій половині року та її вихід з угоди в липні 2023 року; запровадження п'ятьма країнами заборони імпорту українського зерна з травня 2023 року тощо.

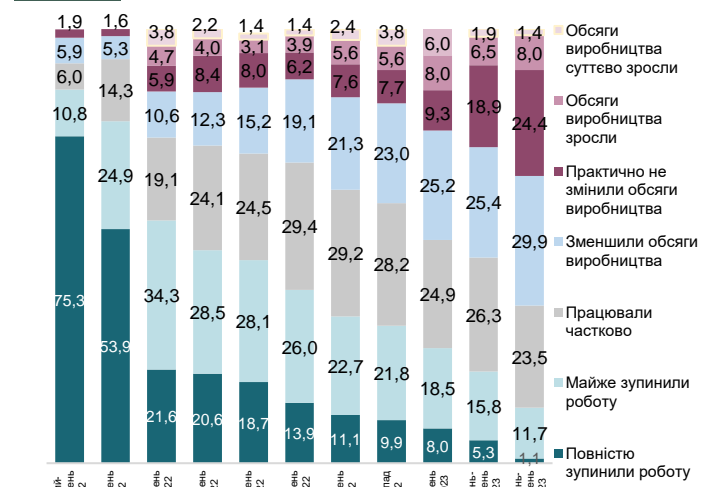
**Проте, незважаючи на всі складнощі, українська економіка виявляє непогану стійкість та здатність**

**Рис. 1** Зміна ВВП в Україні



Джерело. Держстат

**Рис. 2** Стан бізнесу по відношенню до 23.02.2022, %



Джерело. Advanter Group

**Рис. 3** Експорт товарів та послуг, щомісяця, млн дол. США



Джерело. Національний банк України, розрахунки Мінекономіки

приспосовуватись до надскладних умов. І значною мірою це відбувається завдяки суттєвій фінансовій підтримці з боку наших партнерів, що дозволило профінансувати ключові першочергові видатки та зберегти макрофінансову стабільність.

Загалом із початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну (станом на 01.10.2023) до державного бюджету було залучено близько 65 млрд дол. США міжнародної фінансової допомоги. Це дозволяє забезпечити фінансування першочергових потреб бюджету, зокрема соціальних витрат, та допомагає забезпечити фінансову стійкість України.

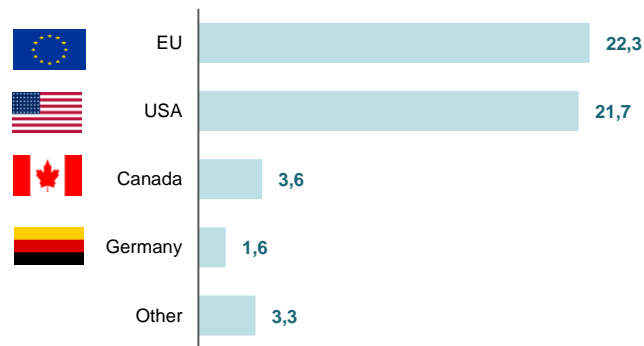
Більш того, настрої партнерів не змінюються, й Україна і надалі отримує міжнародну фінансову, гуманітарну та військову допомогу у суттєвих обсягах від окремих країн, міжнародних організацій та фондів. Аносовані у 2023 році обсяги міжнародної фінансової допомоги та прогрес у перемовинах з МВФ дадуть змогу уникнути емісійного фінансування бюджетного дефіциту у 2023 році та підтримати міжнародні резерви на достатньому рівні.

**Наразі загальний темп споживчої інфляції скоротився до рівня, максимально наближеного до показників інфляційної динаміки та таргетів мирного часу – за дев'ять місяців 2023 року ціни зросли лише на 3%, а річні темпи у вересні уповільнилися до 7,1%. Тобто, незважаючи на тимчасову втрату окупованої території, суттєві руйнування основних фондів та перманентну загрозу ракетного терору, економіка України працює як цілісний механізм. І помірна динаміка зростання споживчих цін, що є співставною із рівнем інфляції в деяких європейських країнах, чії економіки не зазнають жодних шоків війни, є додатковим підтвердженням цього.**

Наразі, з огляду на стійкий прогрес у сповільненні темпів споживчої інфляції, накопичення значного рівня міжнародних резервів, відносно стабільність валютного ринку, Національний банк ухвалив рішення щодо переходу з 03.10.2023 до керованої гнучкості обмінного курсу гривні (на 13.10.2023 за результатами торгів на міжбанківському ринку офіційний курс гривні встановлено на рівні 36,39 грн/дол. США).

**Відновленню активності бізнесу також сприяла запроваджена нова економічна політика воєнного часу, що в підсумку зробило можливим повернення бізнесу та людей до праці. Відповідно до дослідження стану МСБ в Україні, проведеного «AdvanterGroup», за 6 місяців 2023 року у 24,4% опитуваних респондентів результати на 100% відповідають очікуванням (у 2022 році – 9,3%), у 6,5% – перевищили очікування на 10%–30% (8% відповідно) та в 1,4% – суттєво перевищили очікування (на 40% і більше) (6% відповідно). Водночас у 53,4% – результати роботи були нижчими або суттєво нижчими за очівані показники (50,1% відповідно) та 12,8% – частково або повністю припинили роботу (26,5% відповідно).**

**Рис. 4** Офіційні трансферти з країн ЄС та світу до Державного бюджету України, млрд дол. США (станом на 01.10.2023)



Джерело. Розрахунки Мінекономіки на основі статистичних даних Держказначейства та Мінфінанс

**Рис. 5** Споживча та базова інфляція, %



Джерело. Держстат

**Рис. 6** Ситуація з персоналом



Джерело. Advanter Group

## ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Повномасштабне військове вторгнення РФ на територію України 24.02.2022 кардинально змінило умови життя та функціонування економіки. Людські втрати, тимчасова окупація і бойові дії на значній території, руйнування виробничих, житлових фондів та інфраструктури, енергетичний терор та екоцид – це безпрецедентні для новітньої європейської історії реалії, до яких змушені пристосовуватися бізнес та населення України.

Життя та функціонування суспільства в умовах війни сьогодні ґрунтується на кардинально інших пріоритетах та відбувається за іншими правилами, серед яких ключовим є безпека. Відповідно змінені й державні процедури та норми законів. Зокрема, враховуючи норми Закону України від 03.03.2022 № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», упродовж періоду дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, призупиняється подання звітності суб'єктів господарювання органам державної статистики та, відповідно, публікація всієї повноти статистичної інформації. Також, враховуючи норми Закону України від 15.03.2022 № 2134-IX «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України», не застосовується стаття 33 та пов'язані з нею норми щодо Бюджетної декларації Бюджетного кодексу України.

Відповідно, нові реалії війни змінили і процес прогнозування, який наразі здійснюється в режимі реального часу в умовах:

- обмеженості статистичної інформації;
- високого ступеня невизначеності щодо завершення війни;
- високої динамічності та непередбачуваності розвитку ситуації у сфері національної та регіональної безпеки.

З огляду на перманентні зміни сьогодення, які постійно змінюють наше майбутнє, представлені до Вашої уваги прогнози макроекономічних показників на 2023-2026 роки варто розцінювати як вірогідні варіанти із суттєво ширшими діапазонами відхилень від наведених у них значень, ніж таке відхилення мало б місце в прогнозах мирного часу.

Наразі до Вашої уваги представлений п'ятий варіант прогнозу на 2023 та 2024 роки, що був розрахований на базі матеріалів, представлених учасниками опитування. Прогнози на 2025 та 2026 роки експертами надано вдруге.

### Поточне поступове відновлення економіки України позитивно позначилося на прогнозах експертів.

Наразі консенсусна оцінка порівняно з попередньою значно покращилася. Так, за прогнозами експертів очікується зростання ВВП у 2023 році на рівні 4,5% (порівняно з попередньою оцінкою 0,3% станом на квітень 2023 року), у 2024 році – рівні 4,2% (3,8% попередня оцінка відповідно).

Водночас, попри єдність думок щодо зростання економіки, такі оцінки мають певну варіативність – від 2,7% до 6,4% на 2023 рік та від 3% до 6,4% на 2024 рік реального ВВП. Варто зазначити, що для того рівня невизначеності, який наразі існує, такий розбіг у значеннях зовсім не є значним.

В умовах виходу на траєкторію зростання поступово збільшуватиметься потреба в робочій силі, що зменшуватиме безробіття. Але наразі, оцінки ринку праці серед експертів викликають найбільше дискусій. У жовтневому прогнозі частина експертів переглянула рівень безробіття у бік суттєвого зниження через деякі методологічні коригування та коригування припущень. Наразі, консенсусна оцінка на 2023 рік становить 14,2%, на 2024 рік – 12,2% на відміну від попередніх 19,8% та 15,3% відповідно. Консенсусна оцінка інфляції (у розрахунку грудень до грудня) на 2023 рік становить 9% порівняно з 19,7% (попередньої оцінки консенсус-прогнозу), на 2024 рік – 9,1% на відміну від 11% відповідно.

Водночас експерти єдині у своїй думці щодо зниження тиску на бюджет (медіанне значення дефіциту зведеного бюджету скоротиться з 20,3% ВВП у 2023 році до 17,7% ВВП у 2024 році).

Однак, широкий діапазон коливань зберігається за низкою інших показників, зокрема в оцінці показників зовнішнього сектору, соціальних показників тощо.

Загалом, консенсус-прогноз на 2023-2024 роки є оптимістичнішим за окремими показниками, ніж прогноз для України від міжнародних фінансових організацій (зокрема, МВФ та Світового банку, які у вересні поточного року підвищили прогноз зростання ВВП України).

**За поточних «воєнних» умов професійність аналітиків, активний обмін думками відіграють ключове значення як для отримання об'єктивної картини сьогодення, так і для прогнозування.**

## Консенсус-прогноз на 2023-2024 роки

(станом на жовтень 2023 року)

Показник	Період	2023 рік	2024 рік	2023 рік		2024 рік	
		Медіана		MIN	MAX	MIN	MAX
<b>Національні рахунки</b>		<b>млрд грн</b>					
Номінальний ВВП		6 333,0	7 366,2	6 016,1	6 590,5	6 733,0	8 134,3
<b>Національні рахунки</b>		<b>%, річна зміна</b>					
Реальний ВВП		4,5	4,2	2,7	6,4	3,0	6,4
Споживання		6,3	2,6	5,6	8,3	1,3	4,0
Приватне		7,3	7,0	3,6	11,2	4,1	9,0
Державне		6,0	-2,7	3,1	13,0	-8,3	10,0
Валове нагромадження основного капіталу		10,9	10,3	0,7	56,5	2,6	23,4
Експорт товарів та послуг		-2,1	5,8	-4,9	1,1	2,5	7,4
Імпорт товарів та послуг		4,2	5,5	0,4	13,4	3,5	8,7
<b>Випуск окремих секторів економіки</b>		<b>%, річна зміна</b>					
Сільське господарство		5,0	0,3	-2,1	5,4	-6,8	5,0
Промислове виробництво		2,0	4,9	0,5	18,0	1,2	12,0
<b>Інфляція</b>		<b>індекс (%)</b>					
Дефлятор ВВП (середній за рік)		119,0	112,8	111,0	123,0	109,0	116,3
Індекс споживчих цін (середній за рік)		113,4	109,4	110,0	114,7	108,0	114,1
грудень до грудня попереднього року		109,0	109,1	107,1	116,0	106,4	115,0
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		120,6	116,6	116,8	133,4	113,5	120,5
грудень до грудня попереднього року		120,0	112,0	117,3	134,7	111,4	119,1
<b>Зовнішній сектор</b>		<b>млрд дол. США</b>					
Рахунок поточних операцій		-6,9	-13,5	-11,0	-2,4	-18,8	-4,7
Обсяг експорту товарів та послуг		51,1	55,0	50,0	61,2	29,0	75,8
обсяг експорту товарів		34,6	39,3	29,0	39,7	29,1	47,6
Обсяг імпорту товарів та послуг		88,6	91,1	61,0	91,1	60,0	97,6
обсяг імпорту товарів		62,2	68,8	59,0	65,7	63,8	74,2
Фінансовий рахунок		-15,4	-12,9	-2,7	-22,8	-3,3	-21,8
Прямі іноземні інвестиції		-3,2	-3,3	-0,3	-3,7	-0,5	-4,6
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		40,2	41,0	32,0	43,6	30,0	45,6

Продовження таблиці 1

Показник	Період	2023 рік	2024 рік	2023 рік		2024 рік	
		Медіана		MIN	MAX	MIN	MAX
<b>Зовнішній сектор</b>		<b>% ВВП</b>					
Рахунок поточних операцій		-4,0	-7,3	-5,7	-1,4	-10,0	-2,4
Обсяг експорту товарів та послуг		29,7	29,9	29,4	36,0	17,2	39,2
обсяг експорту товарів		20,2	21,3	17,8	22,9	19,9	24,6
Обсяг імпорту товарів та послуг		51,6	49,4	50,6	53,4	40,4	51,5
обсяг імпорту товарів		36,2	37,4	36,3	37,5	35,4	39,3
Фінансовий рахунок		-15,6	-12,6	-1,6	-13,9	-1,7	-11,9
Прямі іноземні інвестиції		-1,8	-1,8	-0,2	-2,1	-0,3	-2,4
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		23,4	22,3	22,7	24,9	21,2	24,4
<b>Зовнішній сектор</b>		<b>%, річна зміна (вартісний вимір)</b>					
Обсяг експорту товарів та послуг		-10,3	9,6	-13,1	6,4	4,9	23,9
Обсяг імпорту товарів та послуг		6,1	7,9	3,2	9,4	5,9	10,5
Обмінний курс, грн/дол. США							
Середній		36,90	40,00	36,57	38,60	37,94	40,70
Кінець періоду		38,40	41,35	36,57	40,50	39,15	46,00
<b>Державні фінанси</b>		<b>млрд грн</b>					
Доходи зведеного бюджету		2 163,6	2 442,9	2 059,0	2 754,0	2 243,0	2 960,0
Видатки зведеного бюджету		3 446,6	3 750,3	3 294,0	3 997,0	3 589,0	4 141,1
Сальдо зведеного бюджету		-1 282,9	-1 307,4	-1 080,1	-1 900,0	-975,5	-1 700,0
Державний борг (прямий та гарантований)		5 596,4	6 944,8	4 996,0	6 900,0	6 263,6	8 660,5
<b>Державні фінанси</b>		<b>% ВВП</b>					
Доходи зведеного бюджету		34,2	33,2	33,3	42,0	32,7	38,8
Видатки зведеного бюджету		54,4	50,9	53,1	61,8	50,9	54,2
Сальдо зведеного бюджету		-20,3	-17,7	-18,0	-28,8	-13,3	-21,5
Державний борг (прямий та гарантований)		88,4	94,3	76,2	111,7	84,4	113,3
<b>Соціальні показники</b>							
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		12,8	12,8	12,2	18,4	12,2	14,1
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		2,3	1,8	1,4	3,5	1,3	2,9
Рівень безробіття населення у віці 15-70 років (за методологією МОП), у % до робочої сили відповідної вікової групи		14,2	12,2	7,1	19,1	8,8	18,7
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		16 123	18 700	14 298	18 710	16 064	21 809
Середньомісячна заробітна плата, скоригована на індекс споживчих цін, % до попереднього року		-2,2	3,7	-13,9	10,1	-1,0	8,5



## Консенсус-прогноз на 2025-2026 роки

(станом на жовтень 2023 року)

Показник	Період	2025 рік	2026 рік	2025 рік		2026 рік	
		Медіана		MIN	MAX	MIN	MAX
<b>Національні рахунки</b>		<b>млрд грн</b>					
Номінальний ВВП		8 534,9	9 416,1	7 474,0	9 651,3	8 595,0	11 196,0
<b>Національні рахунки</b>		<b>%, річна зміна</b>					
Реальний ВВП		5,5	5,5	4,1	6,8	0,5	6,6
Споживання		4,0	4,7	3,1	4,9	3,0	6,4
Приватне		7,1	6,8	5,3	8,6	6,5	6,8
Державне		0,6	2,7	-7,1	5,1	-4,9	5,5
Валове нагромадження основного капіталу		15,4	14,6	4,8	16,7	10,2	24,6
Експорт товарів та послуг		5,6	5,2	3,8	14,2	4,7	10,8
Імпорт товарів та послуг		5,1	8,3	-1,2	9,2	6,2	9,7
<b>Випуск окремих секторів економіки</b>		<b>%, річна зміна</b>					
Сільське господарство		3,9	5,7	2,5	8,2	2,8	18,7
Промислове виробництво		5,1	5,6	1,8	10,0	2,6	6,2
<b>Інфляція</b>		<b>індекс (%)</b>					
Дефлятор ВВП (середній за рік)		111,0	111,3	107,4	115,1	106,8	116,0
Індекс споживчих цін (середній за рік)		108,5	107,1	107,0	113,5	106,0	110,4
грудень до грудня попереднього року		108,0	106,8	107,0	112,7	106,0	108,3
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		110,3	109,8	110,1	117,4	108,9	115,8
грудень до грудня попереднього року		110,0	108,2	109,7	110,3	108,0	108,7
<b>Зовнішній сектор</b>		<b>млрд дол. США</b>					
Рахунок поточних операцій		-9,3	-8,3	-19,1	-5,5	-22,5	-4,3
Обсяг експорту товарів та послуг		67,1	73,2	60,0	89,6	65,0	100,5
обсяг експорту товарів		49,1	59,0	49,1	56,5	53,6	65,8
Обсяг імпорту товарів та послуг		94,2	106,4	70,0	110,2	75,0	126,2
обсяг імпорту товарів		76,5	87,9	74,7	85,8	83,5	100,7
Фінансовий рахунок		-9,6	-14,3	-4,5	-18,2	-8,7	-20,4
Прямі іноземні інвестиції		-4,1	-8,3	-0,8	-7,9	-1,7	-9,8
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		42,4	42,1	41,0	45,9	35,0	46,1

Продовження таблиці 2

Показник	Період	2025 рік	2026 рік	2025 рік		2026 рік	
		Медіана		MIN	MAX	MIN	MAX
<b>Зовнішній сектор</b>		<b>% ВВП</b>					
Рахунок поточних операцій		-4,6	-3,6	-9,4	-2,5	-9,9	-4,5
Обсяг експорту товарів та послуг		33,2	31,9	31,0	40,5	29,0	39,9
обсяг експорту товарів		24,3	25,7	23,2	25,5	23,2	26,1
Обсяг імпорту товарів та послуг		46,6	46,3	44,4	54,4	39,7	55,7
обсяг імпорту товарів		37,9	38,3	34,6	42,3	33,1	44,4
Фінансовий рахунок		-9,4	-11,8	-2,0	-9,0	-5,6	-9,0
Прямі іноземні інвестиції		-2,0	-3,6	-0,4	-3,9	-0,7	-4,3
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		21,0	18,3	19,2	23,0	16,3	19,9
<b>Зовнішній сектор</b>		<b>%, річна зміна (вартісний вимір)</b>					
Обсяг експорту товарів та послуг		18,2	12,2	9,4	19,4	9,1	20,6
Обсяг імпорту товарів та послуг		9,0	13,0	-2,3	13,2	8,6	14,5
Обмінний курс, грн/дол. США							
Середній		42,24	40,99	41,00	44,16	39,00	44,40
Кінець періоду		40,50	40,40	39,00	46,26	36,00	46,20
<b>Державні фінанси</b>		<b>млрд грн</b>					
Доходи зведеного бюджету		2 648,0	3 047,0	2 491,0	3 190,0	2 865,0	3 340,0
Видатки зведеного бюджету		3 986,0	3 961,0	3 827,0	4 150,0	3 123,0	4 210,0
Сальдо зведеного бюджету		-1 222,5	-909,7	-960,0	-1 600,0	-258,0	-950,0
Державний борг (прямий та гарантований)		9 097,1	7 673,4	6 298,6	9 244,9	6 000,4	9 346,4
<b>Державні фінанси</b>		<b>% ВВП</b>					
Доходи зведеного бюджету		31,0	32,4	32,1	33,8	29,8	33,3
Видатки зведеного бюджету		46,7	42,1	44,0	53,3	36,3	44,2
Сальдо зведеного бюджету		-14,3	-9,7	-10,2	-20,0	-3,0	-10,9
Державний борг (прямий та гарантований)		106,6	81,5	94,3	102,9	53,6	89,7
<b>Соціальні показники</b>							
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		13,0	13,5	12,7	15,3	13,0	15,8
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		1,8	1,7	1,5	2,7	1,6	2,3
Рівень безробіття населення у віці 15-70 років (за методологією МОП), у % до робочої сили відповідної вікової групи		11,7	11,2	10,3	17,7	10,2	14,9
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		21 518	23 889	19 840	25 732	22 000	30 260
Середньомісячна заробітна плата, скоригована на індекс споживчих цін, % до попереднього року		8,2	7,4	4,1	13,8	-4,4	9,7

## РИЗИКИ / ЯВИЩА НА 2023-2026 РОКИ

Оцінка ризиків здійснювалася за двома критеріями: ймовірність реалізації конкретного ризику та вплив ризику на економіку України.

На основі наданих матеріалів було розраховано інтегральну оцінку ризиків як добуток оцінок ймовірності реалізації явища та впливу явища на економіку України, зважений на кількість респондентів.

Ризики на 2023 та 2024 роки оцінювалися вчетверте, на 2025 та 2026 роки – уперше. Максимальна консенсус-оцінка як зовнішніх, так і внутрішніх ризиків має інтегральне значення 16.

В умовах невизначеності, породженої продовженням жорстокої війни, високі інтегральні оцінки очікувано отримали ризики, пов'язані з війною, – військові умови, що оцінювались експертами вдруге.

Так, ризик «Продовження війни на території України» займає лідируючу позицію з максимальною оцінкою (16) як на 2023 рік, так і на 2024 рік. У подальшому на 2025-2026 роки оцінки для даного ризику з року в рік дещо зменшуються до 9 та 7 відповідно, але, порівняно з квітневим опитуванням, інтегральні оцінки для даного ризику погіршились (збільшились), що є свідченням того, що більшість експертів схиляється до думки щодо продовження війни протягом прогнозованого періоду.

Також високі інтегральні оцінки впродовж 2023-2025 років має ризик «Неможливість за різних причин повноцінного використання в економіці значної частини території, яка зазнала тимчасової окупації та руйнівних наслідків проведення активних бойових дій, зокрема внаслідок необхідності масового її розмінування» – 13, 13 та 9 відповідно, що свідчить про значні масштаби завданих збитків. І лише на 2026 рік інтегральна оцінка даного ризику є майже мінімальною – 3.

На думку експертів, «Деблокування морських портів України та їх вільне використання» відбудеться протягом 2024-2025 років (інтегральна оцінка 9), а «Підписання мирної угоди» – або у 2025 або у 2026 році (інтегральна оцінка 8), хоча в попередньому оцінюванні експерти висловлювали думку щодо реалізації цієї події раніше, тобто у 2024 році.

Найбільш значущими серед **зовнішніх ризиків** виявилися:

упродовж 2023-2026 років:

- «Глибока соціалізація значної частини біженців за кордоном із мінімальною ймовірністю їх повернення у майбутньому»;

*Оцінка реалізації ризиків та їх впливу на економіку України проводилася за такою шкалою:*

Оцінка ймовірності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Значна ймовірність (50% і більше) прояву явища – 4	Значний вплив – 4
Середня ймовірність (30–49%) прояву явища – 3	Помірний вплив – 3
Помірна ймовірність (10–29%) прояву явища – 2	Слабкий вплив – 2
Мала ймовірність (менше 10%) прояву явища – 1	Незначний вплив – 1
Явище не є вірогідним – 0	Вплив відсутній – 0

- «Послаблення/затримка фінансової підтримки процесів відбудови України зі сторони міжнародних партнерів»;

у 2024-2025 роках:

- «Суттєве зростання світових цін на продовольство».

Серед **внутрішніх ризиків / явищ** для вітчизняної економіки високими виявилися:

упродовж 2023-2026 років:

- «Збереження низької кредитної активності комерційних банків у реальному секторі»;
- «Демографічна криза: дефіцит трудових ресурсів – надвеликий відсоток населення, що потребує соціальної підтримки (пенсіонери, діти, інваліди) – гендерний зсув»;
- «Зубожіння переважної частини населення»;
- «Стрімке посилення трудової міграції за кордон»;

у 2023-2024 роках:

- «Значний дефіцит потужності в електроенергетиці (енерготерор)».

Єдиним внутрішнім ризиком, що займав першу позицію серед високих інтегральних оцінок у мирний час і зберігся в групі високих ризиків і наразі, є «Збереження наявного рівня корупції». Більш того, його оцінки збільшилися (12 у 2023 та 11 у 2024 роках, з незначним послабленням у подальшому).

Найменш значущими для економіки експертами оцінено такі ризики / явища як:

- «Світова економічна криза» (серед зовнішніх ризиків / явищ);
- «Запровадження нової податкової системи» (серед внутрішніх).

## ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА РИЗИКІВ / ЯВИЩ НА 2023-2026 РОКИ

Таблиця 3

### Військові умови (жовтень 2023 року)

Військові умови	2023 рік			2024 рік			2025 рік			2026 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Продовження війни на території України	16	4	4	16	4	4	9	2	4	7	2	4
Неможливість за різних причин повноцінного використання в економіці значної частини території, яка зазнала окупації та руйнівних наслідків проведення активних бойових дій, зокрема внаслідок необхідності масового її розмінування	13	4	3	13	4	3	9	3	3	8	3	3
Деблокування морських портів України та їх вільне використання	4	1	4	9	2	4	9	3	3	9	3	3
Підписання мирної угоди	1	0	3	6	2	3	8	2	3	8	2	3

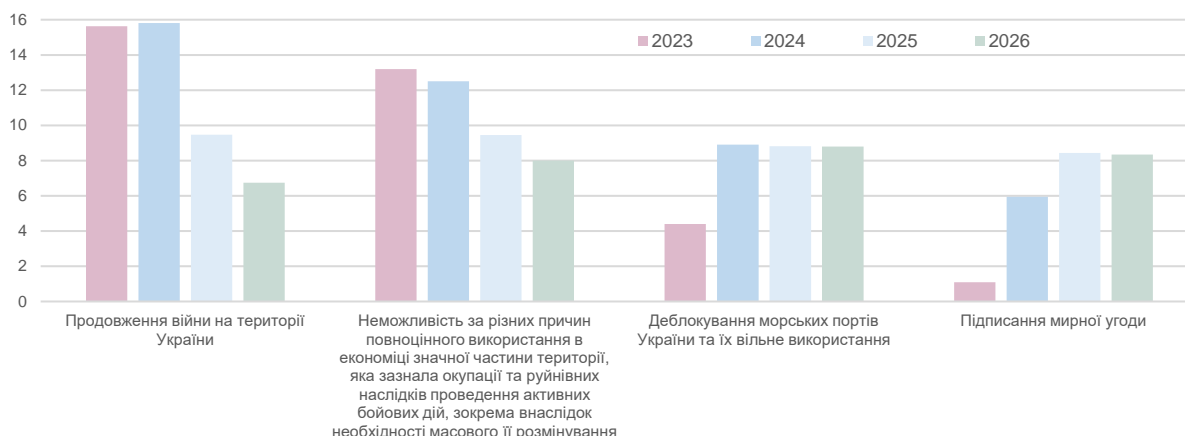
### Зовнішні явища (жовтень 2023 року)

Зовнішні явища	2023 рік			2024 рік			2025 рік			2026 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Глибока соціалізація значної частини біженців за кордоном із мінімальною ймовірністю їх повернення у майбутньому	11	3	3	12	4	3	11	3	3	9	3	3
Послаблення/затримка фінансової підтримки процесів відбудови України зі сторони міжнародних партнерів	9	2	4	12	3	4	12	3	4	12	3	4
Повільні процеси інтеграції України до ЄС	7	3	2	8	3	3	7	3	3	7	2	3
Суттєве зростання світових цін на продовольство	6	2	3	8	3	3	8	2	3	7	2	3
Суттєве зростання ціна світових енергетичних ринках	5	2	3	7	2	3	7	2	3	7	2	3
Світова економічна криза	4	1	3	6	2	3	7	2	3	6	2	3

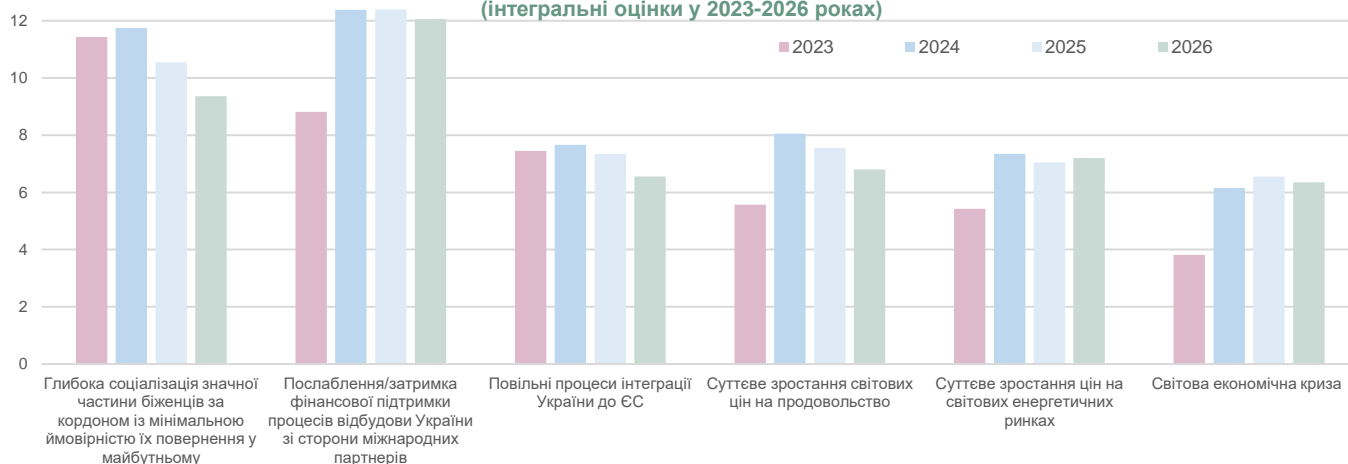
## Внутрішні ризики / явища (жовтень 2023 року)

Внутрішні ризики / явища	2023 рік			2024 рік			2025 рік			2026 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Збереження наявного рівня корупції	12	4	3	11	3	3	10	3	3	9	3	3
Значний дефіцит потужності в електроенергетиці (енерготерор)	11	3	4	10	3	3	6	2	3	4	1	3
Збереження низької кредитної активності комерційних банків у реальному секторі	10	4	3	10	3	3	9	3	3	8	3	3
Демографічна криза: дефіцит трудових ресурсів – надвеликий відсоток населення, що потребує соціальної підтримки (пенсіонери, діти, інваліди) – гендерний зсув	10	3	3	12	4	3	13	4	3	12	4	3
Зубожіння переважної частини населення	9	3	3	9	3	3	8	3	3	8	3	3
Стрімке посилення трудової міграції за кордон	8	2	3	9	3	3	9	3	3	8	2	3
Посилення неплатоспроможності суб'єктів економічної діяльності	7	2	3	9	3	3	8	2	3	7	2	3
Відсутність можливості неемісійного покриття дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування	7	2	3	10	3	3	9	3	3	8	3	3
Отримання низького врожаю зернових культур	3	1	3	8	3	3	7	2	3	6	2	3
Запровадження нової податкової системи	2	1	2	5	2	3	6	2	3	6	2	3

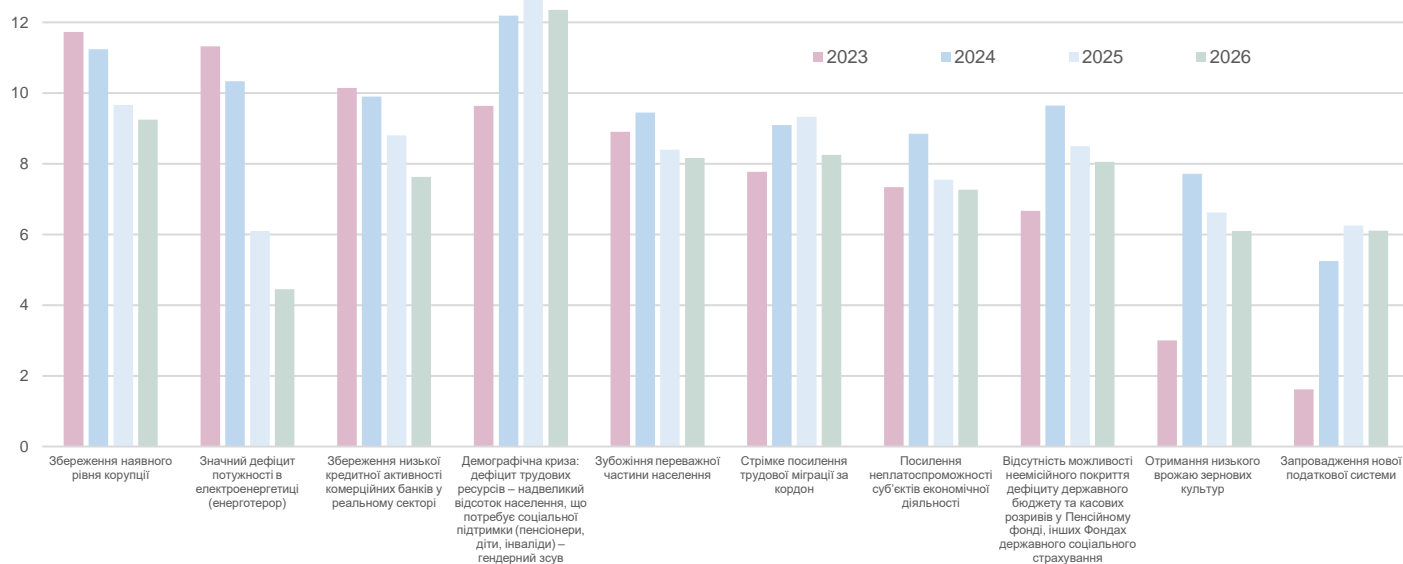
### Військові умови (інтегральні оцінки у 2023-2026 роках)



### Зовнішні явища (інтегральні оцінки у 2023-2026 роках)



### Внутрішні ризики / явища (інтегральні оцінки у 2023-2026 роках)



## УЗАГАЛЬНЕНІ ПРИПУЩЕННЯ КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ

Таблиця 4

Показник	Період	На 2023 рік станом на:					На 2024 рік станом на:					На 2025 рік станом на:		На 2026 рік станом на:	
		07/20	04/21	10/21	04/23	10/23	07/20	04/21	10/21	04/23	10/23	04/23	10/23	04/23	10/23
<b>ВВП, % реальні зміни:</b>															
США		2,5	2,8	2,8	1,0	<b>1,7</b>	2,0	2,0	2,0	1,4	<b>1,1</b>	1,9	<b>1,9</b>	2,2	<b>2,1</b>
Єврозона		1,9	2,8	2,1	0,5	<b>0,8</b>	1,6	2,0	2,0	1,5	<b>1,5</b>	1,7	<b>1,7</b>	1,8	<b>1,8</b>
Китай		5,8	5,8	5,7	5,1	<b>5,1</b>	5,5	5,4	5,2	5,1	<b>4,5</b>	5,5	<b>4,6</b>	6,0	<b>4,4</b>
російська федерація		1,9	2,1	2,0	-1,9	<b>1,4</b>	1,8	1,9	1,8	-0,5	<b>1,3</b>	1,0	<b>1,1</b>	1,5	<b>0,9</b>
<b>Ціна на нафту марки Brent, середньорічна, дол. США/барель</b>		50	60	64	84	<b>84,0</b>	50	60	64	81	<b>81,9</b>	74,5	<b>76,5</b>	71	<b>72,0</b>
<b>Ціна на чорні метали, середньорічна зміна, у % до попереднього року</b>		2,8	1,7	1,0	-1,0	<b>-4,8</b>	3,0	3,0	3,0	-3,0	<b>-3,0</b>	-4,0	<b>-5,0</b>	1,3	<b>0,6</b>
<b>Ціна на залізну руду, середньорічна зміна, у % до попереднього року</b>		1,5	1,7	1,0	-10,0	<b>-7,4</b>	2,0	3,0	3,0	-10,0	<b>-10,0</b>	-4,9	<b>-5,0</b>	0,7	<b>0,0</b>
<b>Ціна на пшеницю, середньорічна зміна, у % до попереднього року</b>		1,5	1,0	0,9	-14,0	<b>-18,7</b>	2,0	1,5	5,0	-8,3	<b>-10,0</b>	-4,0	<b>-5,5</b>	1,0	<b>0,0</b>
<b>Ціна на кукурудзу, середньорічна зміна, у % до попереднього року</b>		2,6	2,0	0,9	-12,0	<b>-19,2</b>	2,5	1,0	0,9	-9,8	<b>-10,5</b>	-5,4	<b>-5,8</b>	2,2	<b>1,3</b>
<b>Середньорічна ціна на імпортований природний газ, дол. США за 1 тис. м<sup>3</sup></b>		183	220	285	900	<b>590</b>	195	215	300	792,4	<b>565,5</b>	662,5	<b>491</b>	600	<b>500</b>
<b>Середньорічний обмінний курс, євро / дол. США</b>		1,10	1,16	1,15	1,09	<b>1,09</b>	1,10	1,15	1,15	1,07	<b>1,09</b>	1,07	<b>1,08</b>	1,08	<b>1,08</b>
<b>Зміна тарифів на комунальні послуги для населення (грудень до грудня), на базі яких розраховується індекс споживчих цін, %, зокрема:</b>															
<i>природний газ</i>		6	7,5	7,5	0	<b>0</b>	6,5	7,5	10	30	<b>30</b>	27,5	<b>30</b>	27,5	<b>10</b>
<i>електроенергія</i>		5	12,5	10	30	<b>69,9</b>	5	7,5	5	20	<b>20</b>	17,5	<b>20</b>	17,5	<b>10</b>
<i>постачання теплової енергії та гарячої води</i>		6	8,5	10	7	<b>0</b>	2,7	5	7,5	40	<b>20</b>	26	<b>25</b>	24	<b>15</b>
<b>Зміна тарифів на перевезення (грудень до грудня), %, зокрема:</b>															
<i>пасажирів, багажу і вантажобагажу пасажирів залізничним транспортом</i>		6,5	6,5	10	9,3	<b>10</b>	6	6,5	5	19,8	<b>15</b>	20,5	<b>21</b>	25	<b>15</b>
<i>вантажні залізничні перевезення</i>		10	10	7,5	28,6	<b>30</b>	10	10	7,5	27,5	<b>30</b>	15	<b>10</b>	30	<b>10</b>
<b>Мінімальна заробітна плата, середньорічна, гривень</b>		6 800	7 046	7 178	6 925	<b>6 700</b>	7 443	7 540	7 683	7 600	<b>7 775</b>	8 200	<b>8 335</b>	8 800	<b>8 956</b>
<b>Валовий збір зернових, млн тонн</b>		72	72	72	45	<b>57,5</b>	73	71	74	49	<b>51</b>	54,5	<b>56,5</b>	60	<b>60</b>
<b>Облікова ставка Національного банку, % річних, на кінець року</b>		7,3	7	7,5	25	<b>18</b>	6	6	6,8	21	<b>16,3</b>	14,5	<b>12</b>	11	<b>10</b>
<b>Обсяг міжнародної фінансової допомоги, млрд дол. США</b>		x	x	x	39	<b>42</b>	x	x	x	40	<b>40</b>	25	<b>25</b>	20	<b>20</b>
<b>Надходження від приватизації державного майна, млрд гривень</b>		3,0	4,0	3,0	3,0	<b>3,1</b>	4,0	2,8	2,3	5,0	<b>4,0</b>	5,5	<b>4,8</b>	5,0	<b>5,0</b>
<b>Середньорічна чисельність наявного населення, млн осіб</b>		x	x	x	33,0	<b>35,0</b>	x	x	x	33,7	<b>34,0</b>	34,4	<b>35,0</b>	35,5	<b>35,4</b>
<b>Міграційний приріст (+) / скорочення (-), млн осіб</b>		x	x	x	-0,5	<b>-0,4</b>	x	x	x	1,0	<b>0,1</b>	1,5	<b>1,0</b>	1,3	<b>0,5</b>

## ДОДАТКИ

Таблиця 5

## ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЗА 2015-2022 РОКИ

Показники <sup>1</sup>	Період	Звіт							
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<b>Національні рахунки, млрд грн</b>									
Номінальний ВВП		1 988,5	2 385,4	2 981,2	3 560,3	3 977,2	4 222,0	5 450,8	5 191,0
Споживання		1 723,6	2 032,3	2 618,1	3 209,3	3 705,1	3 908,8	4 734,3	5 408,2
Валове нагромадження		316,8	518,2	595,2	661,8	592,2	377,1	788,6	654,6
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг		-51,9	-165,2	-232,1	-310,8	-320,1	-63,9	-72,0	-871,8
<b>Національні рахунки, %, річна зміна</b>									
Реальний ВВП		-9,8	2,4	2,4	3,5	3,2	-3,8	3,4	-29,1
Споживання		-15,2	2,0	8,4	7,1	5,3	1,2	5,5	-16,9
Валове нагромадження основного капіталу		-9,2	20,4	16,1	16,6	11,7	-21,3	9,3	-34,3
Експорт товарів та послуг		-13,2	-1,8	3,9	-1,4	7,3	-5,8	-8,6	-42,4
Імпорт товарів та послуг		-16,7	9,3	12,9	2,8	5,7	-6,4	14,2	-18,5
<b>Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна</b>									
Сільське господарство		-4,8	6,3	-2,2	8,2	1,4	-10,1	16,4	-25,0
Промислове виробництво		-12,3	4,0	1,1	3,0	-0,5	-4,5	1,9	-36,7
<b>Інфляція, індекс (%)</b>									
Індекс споживчих цін (середній за рік)		148,7	113,9	114,4	110,9	107,9	102,7	109,4	120,2
грудень до грудня попереднього року		143,3	112,4	113,7	109,8	104,1	105,0	110,0	126,6
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		136,0	120,5	126,4	117,4	104,1	98,4	140,8	147,3*
грудень до грудня попереднього року		125,4	135,7	116,5	114,2	92,6	114,5	162,2	138,2*
<b>Зовнішній сектор, млрд дол. США</b>									
Рахунок поточних операцій		5,0	-1,9	-3,5	-6,4	-4,1	5,3	-3,9	8,0
Обсяг експорту товарів та послуг		47,9	46,0	53,9	59,2	63,6	60,7	81,5	57,5
Обсяг імпорту товарів та послуг		50,2	52,5	62,7	70,6	76,1	63,1	84,2	83,3
Фінансовий рахунок		4,6	-3,1	-6,0	-9,3	-10,1	3,3	-4,4	11,1
Прямі іноземні інвестиції (сальдо)		0,2	-4,0	-3,4	-4,9	-5,2	0,1	-7,5	-0,2
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		13,3	15,5	18,8	20,8	25,3	29,1	30,9	28,5
<b>Обмінний курс, грн/дол. США</b>									
Середньорічний		21,84	25,55	26,60	27,20	25,85	26,96	27,29	32,34
На кінець року		24,00	27,19	28,07	27,69	23,69	28,27	27,28	36,57
<b>Державні фінанси, млрд грн</b>									
Доходи зведеного бюджету		652,0	782,9	1 017,0	1 184,3	1 289,8	1 376,7	1 662,3	2 196,3
Видатки зведеного бюджету		679,9	835,8	1 057,0	1 250,2	1 372,4	1 595,4	1 845,4	3 043,5
Сальдо зведеного бюджету		-30,9	-54,8	-47,9	-67,8	-87,3	-224,5	-187,8	-844,8
Державний борг (прямий та гарантований)		1 572,2	1 929,8	2 141,8	2 168,4	1 998,3	2 551,9	2 672,1	4 072,8
<b>Соціальні показники</b>									
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до робочої сили віком 15-70 років		9,1	9,3	9,5	8,8	8,2	9,5	9,9	18,4*
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		4 195	5 183	7 104	8 865	10 497	11 591	14 014	14 847

<sup>1</sup> Дані з 2015 року наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

\*-оцінка Мінекономіки



## ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2023 РІК

(липень 2020 – жовтень 2023 року)

Показник	Період	2023						
		07/2020	04/2021	10/2021	04/2023	Відхилення (04/2023 до 10/2021)	10/2023	Відхилення (10/2023 до 04/2023)
<b>Національні рахунки, млрд грн</b>								
Номінальний ВВП		5 539,5	5 528,0	6491,6	6 079,9	-6,3%	6 333,0	+4,2 в.п.
<b>Національні рахунки, %, річна зміна</b>								
Реальний ВВП		4,1	3,5	3,4	0,3	-3,1 в.п.	4,5	+4,2 в.п.
Споживання		3,5	3,4	3,4	2,4	-1,0 в.п.	6,3	+3,9 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу		9,3	10,0	10,0	8,9	-1,1 в.п.	10,9	+2,0 в.п.
Експорт товарів та послуг		5,0	2,4	2,8	-3,2	-6,0 в.п.	-2,1	+1,1 в.п.
Імпорт товарів та послуг		6,8	5,0	4,5	2,3	-2,2 в.п.	4,2	+1,9 в.п.
<b>Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна</b>								
Сільське господарство		3,7	2,8	3,0	-1,0	-4,0 в.п.	5,0	+6,0 в.п.
Промислове виробництво		3,8	2,3	3,0	0,2	-2,8 в.п.	2,0	+1,8 в.п.
<b>Інфляція, індекс (%)</b>								
Індекс споживчих цін (середній за рік)		106,0	106,0	106,7	120,7	+14,0 в.п.	113,4	-7,3 в.п.
грудень до грудня попереднього року		105,4	105,7	106,6	119,7	+13,1 в.п.	109,0	-10,7 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		106,8	107,8	110,0	126,4	+16,4 в.п.	120,6	-5,8 в.п.
грудень до грудня попереднього року		106,1	106,8	109,8	126,3	+16,5 в.п.	120,0	-6,3 в.п.
<b>Зовнішній сектор, млрд дол. США</b>								
Рахунок поточних операцій		-4,1	-5,7	-5,5	-6,6	-1,1 млрд	-6,9	-0,3 млрд
Обсяг експорту товарів та послуг		69,9	69,5	77,9	55,1	-29,2%	51,1	-7,3%
обсяг експорту товарів		x	x	x	40,2	x	34,6	-13,9%
Обсяг імпорту товарів та послуг		82,0	80,1	89,0	91,2	+2,5%	88,6	-2,9%
обсяг імпорту товарів		x	x	x	61,0	x	62,2	+2,0%
Фінансовий рахунок		-6,3	-7,5	-6,2	-13,2	+7,0 млрд	-15,4	+2,2 млрд
Прямі іноземні інвестиції		-3,6	-3,5	-5,6	-0,6	-5,0 млрд	-3,2	+2,6 млрд
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		28,2	29,5	30,7	29,5	-1,2 млрд	40,2	+10,7 млрд

## Продовження таблиці 6

Показник	Період	2023						
		07/2020	04/2021	10/2021	04/2023	Відхилення (04/2023 до 10/2021)	10/2023	Відхилення (10/2023 до 04/2023)
<b>Зовнішній сектор, % ВВП</b>								
Рахунок поточних операцій		-2,1	-3,0	-2,4	-4,2	-1,8 в.п.	-4,0	+0,2 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг		36,6	36,5	34,3	35,3	+1,0 в.п.	29,7	-5,6 в.п.
обсяг експорту товарів		x	x	x	25,8	x	20,2	-5,6 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг		42,9	42,0	39,2	58,5	+19,2 в.п.	51,6	-6,9 в.п.
обсяг імпорту товарів		x	x	x	39,1	x	36,2	-2,9 в.п.
Фінансовий рахунок		-3,7	-5,1	-4,1	-14,1	+10,0 в.п.	-15,6	+1,5 в.п.
Прямі іноземні інвестиції		-1,9	-1,8	-2,5	-0,4	-2,1 в.п.	-1,8	+1,4 в.п.
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		14,8	15,5	13,5	18,9	+5,4 в.п.	23,4	+4,5 в.п.
<b>Зовнішній сектор, %, річна зміна (вартісний вимір)</b>								
Обсяг експорту товарів та послуг		8,2	5,8	5,8	-3,4	-9,2 в.п.	-10,3	-6,9 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг		8,2	6,0	6,9	9,9	+3,0 в.п.	6,1	-3,8 в.п.
<b>Обмінний курс, грн/дол. США</b>								
Середньорічний		29,01	29,00	28,63	38,98	+36,2%	36,90	-5,3%
На кінець року		30,40	29,20	28,40	41,25	+45,2%	38,40	-6,9%
<b>Державні фінанси, млрд грн</b>								
Доходи зведеного бюджету		1 571,5	1 707,0	1 819,0	2 419,5	+33,0%	2 163,6	-10,6%
Видатки зведеного бюджету		1 680,5	1 905,0	1 992,0	3 618,8	+81,7%	3 446,6	-4,8%
Сальдо зведеного бюджету		-127,0	-179,8	-188,1	-1 199,3	+1011 млрд	-1 282,9	+83,6 млрд
Державний борг (прямий та гарантований)		2 200,0	2 674,3	2 175,0	5 249,6	+141,4%	5 596,4	+6,6%
<b>Державні фінанси, % ВВП</b>								
Доходи зведеного бюджету		28,4	30,9	28,0	39,8	+11,8 в.п.	34,2	-5,6 в.п.
Видатки зведеного бюджету		30,3	34,5	30,7	59,5	+28,8 в.п.	54,4	-5,1 в.п.
Сальдо зведеного бюджету		-2,3	-3,3	-2,9	-19,7	+16,8 в.п.	-20,3	+0,6 в.п.
Державний борг (прямий та гарантований)		39,7	48,4	33,5	86,3	+52,8 в.п.	88,4	+2,1 в.п.
<b>Соціальні показники</b>								
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		x	x	x	12,2	x	12,8	+5,2%
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		x	x	x	2,6	x	2,3	-12,5%
Рівень безробіття (за методологією МОП), % до робочої сили віком 15-70 років		8,9	8,3	8,4	19,8	+11,4 в.п.	14,2	-5,6 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		15 778	16 705	17 263	16 723	-3,1%	16 123	-3,6%

## ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2024 РІК

(липень 2020 – жовтень 2023 року)

Показник	Період	2024						
		07/2020	04/2021	10/2021	04/2023	Відхилення (04/2023 до 10/2021)	10/2023	Відхилення (10/2023 до 04/2023)
<b>Національні рахунки, млрд грн</b>								
Номінальний ВВП		6 222,3	6 015,0	7 186,6	7 211,5	+0,3%	7 366,2	+2,1%
<b>Національні рахунки, %, річна зміна</b>								
Реальний ВВП		4,5	3,9	4,0	3,8	-0,2 в.п.	4,2	+0,4 в.п.
Споживання		3,5	3,8	3,6	2,6	-1,0 в.п.	2,6	0 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу		9,3	9,7	12,0	12,9	+0,9 в.п.	10,3	-2,6 в.п.
Експорт товарів та послуг		5,3	3,5	2,5	4,1	+1,6 в.п.	5,8	+1,7 в.п.
Імпорт товарів та послуг		7,4	5,9	4,3	5,7	+1,4 в.п.	5,5	-0,2 в.п.
<b>Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна</b>								
Сільське господарство		3,0	2,7	2,0	5,8	+3,8 в.п.	0,3	-5,5 в.п.
Промислове виробництво		4,4	3,8	4,4	2,7	-1,7 в.п.	4,9	+2,2 в.п.
<b>Інфляція, індекс (%)</b>								
Індекс споживчих цін (середній за рік)		105,1	105,3	106,0	115,0	+9,0 в.п.	109,4	-5,6 в.п.
грудень до грудня попереднього року		105,0	105,1	106,0	111,0	+5,0 в.п.	109,1	-1,9 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		106,0	108,0	108,0	120,5	+12,5 в.п.	116,6	-3,9 в.п.
грудень до грудня попереднього року		105,7	107,0	107,0	116,4	+9,4 в.п.	112,0	-4,4 в.п.
<b>Зовнішній сектор, млрд дол. США</b>								
Рахунок поточних операцій		-2,0	-4,0	-4,8	-8,4	-3,6 млрд	-13,5	-5,1 млрд
Обсяг експорту товарів та послуг		74,5	74,7	81,7	59,2	-27,5%	55,0	-7,1%
обсяг експорту товарів		x	x	x	42,5	x	39,3	-7,6%
Обсяг імпорту товарів та послуг		87,5	82,0	85,8	90,1	+5,1%	91,1	+1,1%
обсяг імпорту товарів		x	x	x	66,1	x	68,8	+4,0%
Фінансовий рахунок		-4,5	-10,0	-6,7	-6,8	+0,1 млрд	-12,9	+6,1 млрд
Прямі іноземні інвестиції		-4,2	-3,4	-5,6	-2,8	-2,9 млрд	-3,3	+0,6 млрд
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		28,6	27,6	30,8	30,3	-0,6 млрд	41,0	+10,8 млрд

Показник	Період	2024						
		07/2020	04/2021	10/2021	04/2023	Відхилення (04/2023 до 10/2021)	10/2023	Відхилення (10/2023 до 04/2023)
<b>Зовнішній сектор, % ВВП</b>								
Рахунок поточних операцій		-1,0	-1,9	-1,9	-5,0	-3,2 в.п.	-7,3	-2,3 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг		35,8	36,1	32,0	35,5	+3,5 в.п.	29,9	-5,6 в.п.
обсяг експорту товарів		x	x	x	25,5	x	21,3	-4,2 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг		42,0	39,7	33,7	54,1	+20,5 в.п.	49,4	-4,7 в.п.
обсяг імпорту товарів		x	x	x	39,7	x	37,4	-2,3 в.п.
Фінансовий рахунок		-2,7	-5,9	-3,8	-7,2	+3,4 в.п.	-12,6	+5,4 в.п.
Прямі іноземні інвестиції		-2,0	-1,6	-2,2	-1,7	-0,6 в.п.	-1,8	+0,1 в.п.
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		13,7	13,4	12,1	18,2	+6,1 в.п.	22,3	+4,1 в.п.
<b>Зовнішній сектор, %, річна зміна (вартісний вимір)</b>								
Обсяг експорту товарів та послуг		8,4	5,9	6,6	8,8	+2,2 в.п.	9,6	+0,8 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг		8,2	6,8	8,0	6,2	-1,8 в.п.	7,9	+1,7 в.п.
<b>Обмінний курс, грн/дол. США</b>								
Середньорічний		29,85	29,12	28,20	43,30	+53,5%	40,00	-7,6%
На кінець року		32,25	29,60	29,00	42,70	+47,2%	41,35	-3,2%
<b>Державні фінанси, млрд грн</b>								
Доходи зведеного бюджету		1 723,0	1 865,0	1 992,5	2 788,6	+40,0%	2 442,9	-12,4%
Видатки зведеного бюджету		1 840,0	2 045,0	2 169,0	3 866,0	+78,2%	3 750,3	-3,0%
Сальдо зведеного бюджету		-124,8	-172,0	-177,7	-1 077,4	+899,7 млрд	-1 307,4	+230,0 млрд
Державний борг (прямий та гарантований)		2 412,5	2 726,9	2 175,0	6 329,7	+191,0%	6 944,8	+9,7%
<b>Державні фінанси, % ВВП</b>								
Доходи зведеного бюджету		31,1	31,0	27,7	38,7	+11,0 в.п.	33,2	-5,5 в.п.
Видатки зведеного бюджету		33,2	34,0	30,2	53,6	+23,4 в.п.	50,9	-2,7 в.п.
Сальдо зведеного бюджету		-2,3	-2,9	-2,5	-14,9	+12,4 в.п.	-17,7	+2,8 в.п.
Державний борг (прямий та гарантований)		43,6	45,3	30,3	87,8	+57,5 в.п.	94,3	+6,5 в.п.
<b>Соціальні показники</b>								
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		x	x	x	12,4	x	12,8	+3,6%
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		x	x	x	2,1	x	1,8	-12,8%
Рівень безробіття (за методологією МОП), % до робочої сили віком 15-70 років		8,2	8,4	8,5	15,3	+6,9 в.п.	12,2	-3,1 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		17 660	18 557	19 000	19 064	+0,3 в.п.	18 700	-1,9 в.п.

ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2025-2026 РОКИ

(липень 2020 – жовтень 2023 року)

Показник	Період	2025			2026		
		04/2023	10/2023	Відхилення (10/2023 до 04/2023)	04/2023	10/2023	Відхилення (10/2023 до 04/2023)
<b>Національні рахунки, млрд грн</b>							
Номінальний ВВП		8 289,8	8 534,9	+3,0%	9 657,5	9 416,1	-2,5%
<b>Національні рахунки, %, річна зміна</b>							
Реальний ВВП		5,2	5,5	+0,3 в.п.	4,8	5,5	+0,7 в.п.
Споживання		4,1	4,0	-0,1 в.п.	5,5	4,7	-0,8 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу		18,6	15,4	-3,2 в.п.	17,0	14,6	-2,4 в.п.
Експорт товарів та послуг		5,8	5,6	-0,2 в.п.	7,5	5,2	-2,3 в.п.
Імпорт товарів та послуг		7,1	5,1	-2,0 в.п.	8,8	8,3	-0,5 в.п.
<b>Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна</b>							
Сільське господарство		5,3	3,9	-1,4 в.п.	6,2	5,7	-0,5 в.п.
Промислове виробництво		5,9	5,1	-0,8 в.п.	6,8	5,6	-1,2 в.п.
<b>Інфляція, індекс (%)</b>							
Індекс споживчих цін (середній за рік)		109,2	108,5	-0,7 в.п.	108,0	107,1	-0,9 в.п.
грудень до грудня попереднього року		109,8	108,0	-1,8 в.п.	109,5	106,8	-2,7 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		113,9	110,3	-3,6 в.п.	111,5	109,8	-1,7 в.п.
грудень до грудня попереднього року		113,7	110,0	-3,7 в.п.	110,6	108,2	-2,4 в.п.
<b>Зовнішній сектор, млрд дол. США</b>							
Рахунок поточних операцій		-5,5	-9,3	-3,8 млрд	-7,4	-8,3	-0,9 млрд
Обсяг експорту товарів та послуг		66,8	67,1	+0,4%	78,7	73,2	-7,0%
обсяг експорту товарів		49,8	49,1	-1,4%	58,7	59,0	+0,5%
Обсяг імпорту товарів та послуг		88,2	94,2	+6,8%	106,6	106,4	-0,2%
обсяг імпорту товарів		68,9	76,5	+11,0%	78,4	87,9	+12,1%
Фінансовий рахунок		-7,4	-9,6	+2,2 млрд	-8,8	-14,3	+5,5 млрд
Прямі іноземні інвестиції		-4,8	-4,1	-0,7 млрд	-4,5	8,3	+3,8 млрд
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		31,5	42,4	+10,9 млрд	31,5	42,1	+10,6 млрд

Продовження таблиці 8

Показник	Період	2025			2026		
		04/2023	10/2023	Відхилення (10/2023 до 04/2023)	04/2023	10/2023	Відхилення (10/2023 до 04/2023)
<b>Зовнішній сектор, % ВВП</b>							
Рахунок поточних операцій		-3,1	-4,6	-1,5 в.п.	-3,6	-3,6	0 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг		37,1	33,2	-3,9 в.п.	37,9	31,9	-6,0 в.п.
обсяг експорту товарів		27,7	24,3	-3,4 в.п.	28,2	25,7	-2,5 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг		49,0	46,6	-2,4 в.п.	51,3	46,3	-5,0 в.п.
обсяг імпорту товарів		38,3	37,9	-0,4 в.п.	37,7	38,3	+0,6 в.п.
Фінансовий рахунок		-7,9	-9,4	+1,5 в.п.	-8,2	-11,8	+3,6 в.п.
Прямі іноземні інвестиції		-2,6	-2,0	-0,6 в.п.	-2,2	-3,6	+1,4 в.п.
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		17,5	21,0	+3,5 в.п.	15,2	18,3	+3,1 в.п.
<b>Зовнішній сектор, %, річна зміна (вартісний вимір)</b>							
Обсяг експорту товарів та послуг		8,8	18,2	+9,4 в.п.	12,4	12,2	-0,2 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг		9,9	9,0	-0,9 в.п.	11,5	13,0	+1,5 в.п.
<b>Обмінний курс, грн/дол. США</b>							
Середньорічний		46,06	42,24	-8,3%	46,50	40,99	-11,8%
На кінець року		43,50	40,50	-6,9%	45,00	40,40	-10,2%
<b>Державні фінанси, млрд грн</b>							
Доходи зведеного бюджету		3 124,1	2 648,0	-15,2%	3 452,4	3 047,0	-11,7%
Видатки зведеного бюджету		4 047,0	3 986,0	-1,5%	4 336,5	3 961,0	-8,7%
Сальдо зведеного бюджету		-828,0	-1 222,5	+394,5 млрд	-671,5	-909,7	+238,2 млрд
Державний борг (прямий та гарантований)		6 298,6	9 097,1	+44,4%	5 979,7	7 673,4	+28,3%
<b>Державні фінанси, % ВВП</b>							
Доходи зведеного бюджету		37,7	31,0	-6,7 в.п.	35,7	32,4	-3,3 в.п.
Видатки зведеного бюджету		48,8	46,7	-2,1 в.п.	44,9	42,1	-2,8 в.п.
Сальдо зведеного бюджету		-10,0	-14,3	+4,3 в.п.	-7,0	-9,7	+2,7 в.п.
Державний борг (прямий та гарантований)		76,0	106,6	+30,6 в.п.	61,9	81,5	+19,6 в.п.
<b>Соціальні показники</b>							
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		12,7	13,0	+2,4%	13,4	13,5	+0,7%
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		1,9	1,8	-5,3%	1,9	1,7	-10,5%
Рівень безробіття (за методологією МОП), % до робочої сили віком 15-70 років		14,9	11,7	-3,2 в.п.	12,6	11,2	-1,4 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		22 515	21 518	-4,4 в.п.	26 300	23 889	-9,2 в.п.

ДИНАМІКА ІНТЕГРАЛЬНИХ ОЦІНОК РИЗИКІВ / ЯВИЩ НА 2023–2026 РОКИ

Військові умови	Інтегральна оцінка							
	на 2023 рік станом на:		на 2024 рік станом на:		на 2025 рік станом на:		на 2026 рік станом на:	
	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.
	2023		2023		2023		2023	
Продовження війни на території України	16	16	12	16	6	9	3	7
Неможливість за різних причин повноцінного використання в економіці значної частини території, яка зазнала окупації та руйнівних наслідків проведення активних бойових дій, зокрема внаслідок необхідності масового її розмінування	15	13	13	13	10	9	8	3
Деблокування морських портів України та їх вільне використання	6	4	10	9	10	9	9	3
Підписання мирної угоди	4	1	9	6	8	8	7	3

Зовнішні явища	Інтегральна оцінка														
	на 2023 рік станом на:					на 2024 рік станом на:					на 2025 рік станом на:		на 2026 рік станом на:		
	лип.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	лип.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	
	2020		2021		2023		2020		2021		2023		2023		2023
Глибока соціалізація значної частини біженців за кордоном із мінімальною ймовірністю їх повернення у майбутньому	x	x	x	11	11	x	x	x	10	12	10	11	9	9	
Послаблення/затримка фінансової підтримки процесів відбудови України зі сторони міжнародних партнерів	x	x	x	9	9	x	x	x	10	12	10	12	9	12	
Повільні процеси інтеграції України до ЄС	x	x	x	8	7	x	x	x	7	8	6	7	5	7	
Суттєве зростання світових цін на продовольство	x	x	x	9	6	x	x	x	9	8	7	8	6	7	
Суттєве зростання цін на світових енергетичних ринках	4	4	7	8	5	4	3	7	8	7	7	7	6	7	
Світова економічна криза	3	3	6	7	4	3	3	5	8	6	6	7	5	6	

Внутрішні ризики / явища	Інтегральна оцінка														
	на 2023 рік станом на:					на 2024 рік станом на:					на 2025 рік станом на:		на 2026 рік станом на:		
	лип.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	лип.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	квіт.	жовт.	
	2020		2021		2023		2020		2021		2023		2023		2023
Збереження наявного рівня корупції	8	9	8	9	12	6	9	7	9	11	8	10	7	9	
Значний дефіцит потужності в електроенергетиці (енергетор)	x	x	x	9	11	x	x	x	7	10	5	6	3	4	
Збереження низької кредитної активності комерційних банків у реальному секторі	5	7	7	10	10	4	6	6	9	10	7	9	6	8	
Демографічна криза: дефіцит трудових ресурсів – надвеликий відсоток населення, що потребує соціальної підтримки (пенсіонери, діти, інваліди) – гендерний зсув	x	x	x	10	10	x	x	x	12	12	10	13	10	12	
Зубожіння переважної частини населення	x	x	x	9	9	x	x	x	9	9	7	8	6	8	
Стрімке посилення трудової міграції за кордон	x	x	6	7	8	x	x	6	7	9	7	9	7	8	
Посилення неплатоспроможності суб'єктів економічної діяльності	x	x	x	10	7	x	x	x	9	9	7	8	6	7	
Відсутність можливості неемісійного покриття дефіциту державного бюджету та касових розривів у ПФУ, інших Фондах державного соціального страхування	6	8	5	10	7	6	8	4	10	10	8	9	8	8	
Отримання низького врожаю зернових культур	x	5	3	10	3	x	5	4	10	8	7	7	6	6	
Запровадження нової податкової системи	x	x	x	3	2	x	x	x	5	5	6	6	5	6	

## МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦЬ

**Агреговані номінальні величини та індекси розраховані як медіана** відповідних показників, наданих усіма прогнозуючими організаціями–учасниками (експертами) опитування з метою зменшення впливу показників, що знаходяться поза межами найбільшої сукупності прогнозних оцінок, зважаючи на те, що через швидкозмінність подій у вітчизняній економіці та невизначеність й загрози її подальшого розвитку, під час опитування експертів формуються значні варіації / діапазони прогнозних оцінок, наданих усіма прогнозуючими організаціями.

Узагальнені значення величин, що прогнозуються як відсоток від ВВП (зокрема, показники зовнішнього сектору та бюджету), розраховані як відношення медіани номінального значення показника до відповідного значення ВВП розрахованого, також, по медіані. Показники, що прогнозуються у доларах США, розраховані як відсоток від ВВП з використанням медіани обмінного курсу.

Консенсусне значення дефіциту/профіциту бюджету розраховані як різниця між медіаною показників доходів та видатків.

**Під час підготовки випуску організаціями–учасниками (експертами) опитування були надані такі матеріали:**

- припущення прогнозу щодо економічної політики, яка проводитиметься у 2023–2026 роках, та деякі кількісні екзогенні параметри розвитку (наведені у табл. 4);
- прогноз основних макроекономічних показників на 2023–2026 роки (наведені в табл. 1 та 2);
- експертна оцінка ризиків на 2023–2026 роки (наведені в табл. 3 та 9).



**У підготовці випуску брали участь:** Наталя Горшкова

Валерія Войтенко

Наталя Барилко

Людмила Хмелюк

**Контактна інформація:**

Департамент стратегічного планування  
та макроекономічного прогнозування  
Міністерства економіки України

Електронна адреса: [lkhmelyuk@me.gov.ua](mailto:lkhmelyuk@me.gov.ua)

Контактний телефон: (044) 200-44-68

© Міністерство економіки України

